

В. Я. НЕДІЛЬКО
(Київ)

Факультатив з лєнінської тематики

Факультативні заняття вже зарекомендували себе як дійовий засіб навчання і виховання учнівської молоді. Досвідчені вчителі використовують факультатив для поширення й поглиблення учнівських знань, розвитку самостійного мислення, формування матеріалістичного світогляду та комуністичних переконань.

Одним із найважливіших факультативних курсів, який може мати цілком самостійне значення, є курс «Образ Володимира Ілліча Леніна в українській радянській літературі». Зараз, коли весь радянський народ готується гідно відзначити столітній ювілей засновника Комуністичної партії й Радянської держави, факультативним заняттям, темою яких є відтворення образу любимого Ілліча в літературі, вчителі мають приділити найсерйознішу увагу.

Такі заняття можуть бути проведені у 8, 9 і 10 класах — незалежно від того, який період літератури вивчається там за програмою. Звичайно, будуючи цей курс, необхідно враховувати не тільки пізнавально-вікові особливості учнів, а й програмовий матеріал, що вивчається в даному класі. Відповідно і методи та прийоми вивчення творів матимуть дещо відмінний характер.

Вивчати курс, присвячений відтворенню образу В. І. Леніна в літературі, краще в другому півріччі, саме в ті дні, коли наша країна і весь світ урочисто відзначатимуть Ленінський ювілей. На вивчення його відводиться приблизно 35 годин — з розрахунку 2 години на навчальний тиждень. Нижче наводимо орієнтовну програму цього курсу.

I. В. І. Ленін і література — 2 год.

В. І. Ленін — вождь світового пролетаріату. Ленінське вчення про партійність літератури. Стаття «Партійна організація і партійна література» та її значення для становлення літератури соціалістичного реалізму.

Здійснення Комуністичною партією Радянського Союзу лєнінської політики в галузі художньої літератури.

II. Образ В. І. Леніна в мистецтві — 5 год.

Образ В. І. Леніна в живопису. Ленінська тема — одна з провідних у радянському малярстві. Творчість М. Андреева, П. Васильєва, Н. Жукова, І. Пархоменка, М. Божія, В. Касіяна, С. Кириченка.

В. І. Ленін у скульптурі. Творчість М. Андреева. Перші спроби українських скульпторів Ф. Балаванського та Б. Кратка створити скульптурний портрет Леніна. Скульптури І. Кавалерідзе, О. Бородая, М. Лисенка.

Музична Ленініана. Опери В. Мураделі «Жовтень», Т. Хреннікова «В бурю».

Симфонічні твори: А. Крейн — «Траурна ода пам'яті В. І. Леніна», А. Хачатурян — «Траурна ода пам'яті В. І. Леніна», Д. Шостакович — «Дванадцята симфонія».

Л. Ф. Стеценко — В. О. Сахновський-Панкеев. І. Карпенко-Карий і російська культура	11	88
Л. Ф. Стеценко — Н. С. Ткаченко, К. О. Ходосов. Іван Котляревський у школі	6	87
Володимир Собонович — Наталя Кузякіна. Драматург Іван Кочерга. Життя. П'єси. Вистави	8	89
Є. Д. Чак — Словник українських ідіом. Уклад Г. М. Удовиченко	5	85
П. П. Чучка — Ю. К. Редько. Довідник українських прізвиськ	8	91
П. К. Яременко — С. П. Пінчук. Іван Вишенський. Життя і творчість	7	85

З М І С Т

В. Я. Неділько — Факультатив з лєнінської тематики	1	Трибуна словесника
ПИТАННЯ ФІЛОЛОГІЇ		Г. Р. Передрій — Який кабінет потрібний словесникам
Н. Л. Калениченко — Марксизм-лєнінізм і українська література кінця ХІХ — початку ХХ ст.	11	Г. І. Галан — Доцільніше — кабінет вузького профілю
Л. П. Козак-Семенова — Російські твори Марка Вовчка	18	О. Корольчук — Кабінет на громадських засадах
С. П. Самійленко — Природа, функції і сутність мови	24	ЛІТЕРАТУРНІ МУЗЕЇ УКРАЇНИ
МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРИ		Галина Литвиненко — Музей М. М. Коцюбинського у Вінниці
В. С. Сидоренко — «Свічине весілля» І. Кочерги в 10 класі	33	КОНСУЛЬТАЦІЯ
М. І. Застєба — Своєрідність мови п'єси М. Куліша «97»	41	Н. І. Тоцька — Вживання тире між членами речення
І. Ф. Шиманська — Вірш П. Г. Тичини «До радянської молоді» в 7 класі	44	Відповіді читачам
І. О. Ладоня, Й. С. Злотник — Урізноманітнювати жанри шкільної преси	47	РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ
МЕТОДИКА МОВИ		М. П. Гнатюк — І. І. Пільгук. У пошуках художньої правди
Д. М. Кравчук — Проблема творчих робіт у дожовтневій методиці	52	Іван П'ятаков — Є. Шаблювський, М. Гнатюк, І. С. Тургєнев і українська дожовтнева література
В. Т. Горбачук — Творчі диктанти	57	Ю. В. Килимник, Олександр Моторний — І. П. Кузьменко, Д. Ю. Кузьменко. Картки для вправ з орфографії української мови у V—VI класах
Г. П. Денисовець — Добір вправ на закріплення	61	Зміст журналу «Українська мова і література в школі» за 1969 рік
Н. Р. Медведєва — Формування пунктуаційних навичок під час вивчення однорідних членів речення	64	
М. І. Пентилюк — Загальне поняття про іменник	71	

Головний редактор П. Д. МИСНИК

Редакційна колегія: В. Ф. АНІСОВ (заст. головного редактора), О. М. БЕЛЯЄВ, Т. Ф. БУГАЙКО, Ф. Т. ЖИЛКО, Ф. С. КИСЛИЙ, М. О. КОСТЕНКО, С. А. КРАСНОВ, ЖАНІВСЬКИЙ, О. Р. МАЗУРКЕВИЧ, А. П. МЕДУШЕВСЬКИЙ, М. В. ПАВЛОВИЧ, М. А. РУДЕНКО, Н. Т. РУДИК, І. О. СИНИЦЯ, П. П. ХРОПКО

Журнал «Український язык и литература в школе»
(на українском языке)

Адреса редакції: Київ, ГСП, вул. Юрія Коцюбинського, 5, телефони: комуністичні 79-80-71, дод. 3-13, 3-21, 3-23; 79-39-82.

Технічний редактор О. О. Чала

Коректори Л. В. Юрченко, Т. С. Постер

БФ 08720. Здано до набору 3.XI 1969 р., підписано до друку 21.XI 1969 р. Формат паперу 70 × 108¹/₁₆, друк. фіз. арк. 6, умовн. друк. арк. 8,4, обл. вид. арк. 12. Тираж 47000. Зам. К-199.

Видавництво «Радянська школа»

Київська обласна друкарня, вул. Леніна, 19.